

مصطفی نوری زاده، عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد علوم‌پزشکی تهران در گفت‌وگو با «فرهیختگان» منشا و ماهیت این ویروس را این‌گونه توضیح می‌دهد: «بیماری تب کریمه کنگو بیماری جدیدی نیست. عامل این بیماری نایروویروس‌ها هستند که یک RNA دارند که سه‌سه‌تکه است. ساختار ویروس به‌گونه‌ای است که داخل ویروس ماده ژنتیکی که از جنس RNA هست را دارند و در اطراف ویروس یک پوشش لیپیدی وجود دارد که اطراف آن هم پروتئین‌های سطحی ویروس است، پس عامل این بیماری نایروویروس است. همان‌طور که گفتیم تب کریمه کنگو بیماری جدیدی نیست. این بیماری در سال ۱۹۴۴ در ابتدا در کریمه اوکراین شناسایی شده بود و بعد یک تب خونریزی‌دهنده آمد که در سال ۱۹۵۶ در کنگو دوباره دیده شد. در نهایت در سال ۱۹۶۹ متوجه شدند این دو بیماری یکی بوده و با هم تفاوتی ندارند و به همین دلیل نیز نام آن تب کریمه کنگو است.»

در گرمای تابستان مراقب تب کریمه کنگو باشید

عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد علوم پزشکی تهران درباره نحوه انتقال این بیماری می‌گوید: «این بیماری توسط کنه هیالوما انتقال پیدا می‌کند. اولین انتقال از حیوان به انسان است یعنی اگر یک حیوانی آلوده باشد پشه با گزشی که روی آن حیوان انجام می‌دهد، انتقال این ویروس از حیوان به پشه یا کنه انجام شده و آن پشه تا پایان عمرش می‌تواند ناقل باشد و گزشی که بر انسان‌ها انجام می‌دهد می‌تواند آنها را نیز آلوده کند. انسان‌ها نیز می‌توانند یکدیگر را آلوده کنند. انتقال این بیماری در تابستان بیشتر است؛ چرا که وقتی دما بالاتر می‌رود کنه‌های هیالوما بیشتر می‌شوند و در نتیجه انتقال بیماری به‌راحتی صورت می‌گیرد. این بیماری معمولاً در دام‌ها و پستانداران دیده می‌شود و در پرزده‌ها کمتر یافت می‌شود اما در خانواده پرزده‌ها نیز شترمرغ ابتلای بیشتری نسبت به سایر پرندگان دارد. این موضوع به این دلیل اهمیت دارد که در اخبار دائماً خطر از ناحیه دام‌ها پوشش داده می‌شود. این درحالی است که از گوشت شترمرغ نیز استفاده می‌شود و باید به اینگونه هم حساسیت لازم وجود داشته باشد. راه دیگر انتقال بیماری این‌گونه است که حیوانات بیشتر با گزیده شدن مبتلا

جوابیه

جناب آقای ایمانجانی

مدیرمسئول محترم روزنامه فرهیختگان

با سلام و احترام

نظر به انتشار مطالبی با عنوان خطر فاجعه محیط‌زیستی در شرق میانکاله در آن روزنامه در مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۸، توضیحات اداره کل روابط‌عمومی استانداری گلستان درخصوص مطالب طرح‌شده ارائه می‌شود.

لطفاً ترتیبی اتخاذ فرمایید این توضیحات برای آگاهی مخاطبان شریف به‌نحومتناسب منتشر شود؛

بسمه‌تعالی

برایند مشاهدات میدانی کارشناسان از محل لایروبی خلیج گرگان بیانگر آن است که کارهای این پروژه منطق بر الگوی تعریف‌شده محیط‌زیست درحال اجراست و ابهام‌آفرینی برخی در این مورد واقعیت ندارد.

اجرای دستور رئیس‌جمهور مبنی بر لایروبی کانال‌های آبرسان خلیج گرگان براساس مصوبات ستاد ملی تالاب‌ها و پارایات ملاک‌های محیط‌زیستی در گستره باتلاقی شمال جزیره آشوراده درحال اجراست اما عده‌ای از روی عمد یا سهواً با اهداف خاص و بدون مستندات لازم درصدد هستند که شبهه ایجاد کنند و چوب لای چرخ این مصوبه سفر استانی دولت بگذازند اما عزم دولت‌جدی‌تر از تلاش حاشیه‌سازان است. برای اجرای این مصوبه در وهله نخست و پس از به‌روزرسانی نقشه‌های هوایی و هیدروگرافی منطقه از بین سه کانال آبرسان آشور، خزینی و چپالق‌ی یک کانال برای آغاز پروژه انتخاب شد.
تیدوگرافی و ترازسنجی آب منطقه، کارشناسان سازمان بنادر و دریانوردی کشور را به‌عنوان متولیان اصلی این پروژه برآن داشت که بر مبنای ارزیابی تخصصی کانال «آشور» و برای مرحله نخست انتخاب کنند.

در همین راستا و برای تأمین پیش‌شرط‌های این پروژه حفر دایک با حداقل ورود تجهیزات مکانیکی و بدون کاربرد ادوات ناهمگون نظیر آهن آلات یا بتن‌های سیمانی در دستور کار قرار گرفت. هرچند، محل عملیات خاک‌برداری جزئی از گستره باتلاقی جزیره آشوراده محسوب می‌شود اما بیش از یک کیلومتر با هسته مرکزی و یافت قدیم روستای آشوراده که برای اجرای طرح طبیعتگردی انتخاب شده، فاصله دارد و مرتبط دانستن محل حفر دایک و لایروبی به‌فعالیت‌های گردشگری به‌هیچ‌وجه صحت‌نداشته و تکذیب می‌شود؛ زیرا کارگذاری تعریف‌شده برای هر یک از این فعالیت‌ها از زمین تا آسمان با هم متفاوت است.

پس از تعیین کانال نخست برای لایروبی، برای حفر دایک در مجاور کانال «آشور» سه منطقه در شمال جزیره آشوراده انتخاب شده است که با محل استقرار کلونی پرندگان مهاجر در آشوراده فاصله بسیاری داشته و برخلاف مطالب مندرج در خبر یادشده، قرار نیست هیچ پشته‌ای در منطقه شکل بگیرد.
مضافاً اینکه طی دو سال گذشته، عرصه‌ای طبیعی به مساحت ۸۰۰ هکتار در ۲ کیلومتری شمال آشوراده از دل آب بیرون زده که به مأمنی برای لانه‌گذاری پرندگان تبدیل شده است، رخدادی طبیعی که علاوه بر اینکه هیچ زبانی به زیست‌بوم منطقه وارد نکرده بلکه گامی برای حرکت زیستگاه به‌سوی تعالی و کلیماکس اکوسیستم منطقه شده می‌شود و براساس این، حفر دایک امنیت منطقه را به خطر نمی‌اندازد و موارد غیرکارشناسی مندرج در خبر تکذیب می‌شود. براساس نوع فلور منطقه، عمق آب، جریانات سطحی خزر محل اصلی تجمع کلونی پرندگان آبی‌ و کنار آبی بیشتر

فرهنگستان

جامعه

دوشنبه ۲۲ خرداد ۱۴۰۱ شماره ۲۶۱۴

صاحب‌امتیاز: دانشگاه آزاد اسلامی - **مدیرمسئول:** محمدامین ایمانجانی - **مدیر:** مسعود فروغی
دفتر مدیرمسئول: ۰۲۶۲۳۸۰۱۶ - **تحریریه:** ۰۸۲-۰۱۸-۶۶۷۶۰۱ - **فکس:** ۰۱-۶۶۷۶۰۴۷-۶۶۷۶۰۴۷
روابط عمومی: ۰۲۶۷۶۰۴۹۹ - **سازمان آگهی‌ها:** ۰۱۸-۶۶۳۴۸۰۴۶
چاپ: چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی - **توزیع فرهیختگان:** ۰۱۲-۶۶۳۴۸۰۱۲
نشانی: خیابان حافظ، پلاک ۱۲ از چهارمهر، روبروی ساختمان بورس، ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

آنچه درباره تب کریمه کنگو می دانیم

مراقب این بیماری تابستانی باشید

علی صولتی

خبرنگار گروه جامعه

یکشنبه، ۲۲ خرداد خبر یک مورد فوتی بر اثر ابتلا به تب کریمه کنگو در استان خوزستان مخابره شد. به نقل از رئیس مرکز بهداشت خوزستان «چند روز پیش یک زن باردار از شادگان به بیمارستان امام خمینی (ره) اهواز اعزام شد که متوجه شدیم به تب کریمه کنگو مبتلاست و در نهایت به دلیل وضع حمل دچار خونریزی شده و جان خود را از دست داد.» به گفته همین منبع یک مورد دیگر ابتلا به تب کریمه کنگو در منطقه عین دو اهواز شناسایی شد که به‌موقع زیر درمان قرار گرفت و حال عمومی وی خوب است. رئیس سازمان دامپزشکی نیز در برنامه صبح بخیر ایران از ۱۳ مبتلا به تب کریمه کنگو در کشور تا سه روز گذشته خبر داد. پیش‌تر در همین صفحه به نقل از مسعود مردانی، متخصص بیماری‌های عفونی نوشتیم؛ «سالانه ۵۰ تا ۱۵۰ مورد ابتلا به تب کریمه کنگو در کشور داریم. مطمئناً تعداد واقعی مبتلایان نسبت به آمارهای اعلامی بیشتر است.» حال با گرم‌شدن هوا و گسترش شیوع این بیماری با مصطفی نوری‌زاده، عضو هیات‌علمی دانشگاه آزاد اسلامی علوم‌پزشکی تهران گفت‌وگویی داشتیم تا درخصوص اهمیت این بیماری، راه‌های پیشگیری از ابتلا و درمان آن اطلاع بیشتری داشته باشیم.

می‌شوند، سپس آنکه می‌توانند بیماری را به انسان‌ها منتقل کنند و در نوبت بعدی راه انتقال انسان به انسان می‌تواند از طریق خون، ترشحات بدن، مخاط و استفراغ باشد. پس چنانچه در خانواده‌ها فردی مبتلا شود، آن فرد حتماً باید در قرنطینه قرار بگیرد و وسایلیش جدا از افراد دیگر باشد.»

علائم این بیماری بسته به نحوه انتقال متغیر است

به گفته این پزشک، تب کریمه کنگو علائم مختلفی دارد اما راه تشخیص آن سخت نیست؛ «علائم این بیماری هم تب، لرز، اسهال و استفراغ است و مهم‌ترین عارضه می‌تواند بدن درد به‌خصوص در پشت پا و ناحیه گردن باشد. یکی از علائم بسیار مهمی که این بیماری می‌تواند در انسان ایجاد کند، حساسیت به نور و با گذشت زمان ترس از نور است. به‌طوری‌که نور فرد را بسیار آزار می‌دهد. اینها علائم بالینی این بیماری هستند اما راه‌های شناسایی این بیماری می‌تواند تست آنتی‌بادی باشد. معمولاً بعد از روز ششم بیماری که سطح آنتی‌بادی نسبت به این ویروس می‌تواند در بدن بیشتر باشد و وجود آنتی‌بادی در خون فرد، مبتلاشدن فرد را نشان دهد. اما بهترین راه تشخیص تست بی‌سی آر است، همان ریل تایم بی‌سی‌آر برای این بیماری نیز قابل استفاده است. اگر ابتلای فرد از طریق گزش هیالوما باشد یک تا سه روز پس از گذشت از ابتلا علائم ظاهر می‌شوند اما اگر انتقال از انسان به انسان باشد معمولاً پنج تا ۶ روز بعد علائم ظاهر می‌شوند. بعد از علائم اولیه با گذشت زمان فرد امکان دارد در زیر پوستش یک‌سری خون‌مردگی‌هایی ببیند که می‌تواند شروع خونریزی داخلی زیر پوستی را نشان دهد. فته‌رفته‌اگر فرد درمان نشود این خونریزی‌ها بیشتر شده و در گوارش، روده، معده و حتی در مغز فرد مبتلا این خونریزی‌ها می‌تواند رخ دهد و به‌دنبال آن احتمال فوت نیز هست.»

احتمال فوت از طریق تب کریمه کنگو در دنیا، ۴ برابر ایران است

نوری‌زاده درباره احتمال فوت از طریق تب کریمه کنگو و راه‌های درمان این بیماری می‌گوید: «احتمال فوت فرد در این بیماری چیزی حدود ۳۰ درصد است اما اگر تعداد

با لایروبی مخالف نیستیم، با لایروبی غیر اصولی مخالفیم

در سواحل شهرستان ترکمن و سرحدات شرقی پناهگاه حیات‌وحش میانکاله شکل می‌گیرد و محل حفر دایک کمترین اثرپذیری را بر پرکنندگی پرندگان زیست‌بوم خلیج گرگان می‌گذارد. بیشترین تجمع پرندگان در محدوده کانال چپالق‌ی و منطقه «اکاز» است که با محل اجرای دایک فاصله بسیاری دارد، مضافاً اینکه در ۶ ماه نخست سال، پرزده مهاجر آبی‌زی در منطقه به‌ندرت دیده می‌شود.

لازم به ذکر است که نقاط پیش‌بینی‌شده برای مزارع پرورش ماهی در قفس در غرب مصب گرگان‌رود واقع است که بیش از چندین کیلومتر از کانال «آشور» که قرار است در آن لایروبی اجرا شود، فاصله دارد. همچنین بهترین و نزدیک‌ترین مسیر برای رسیدن به مزارع پرورش ماهی در قفس کانال چپالق‌ی در ۴ کیلومتری شمال آشوراده

و یا حتی رودخانه «گرگان‌رود» است که مدت‌هاست عملیات لایروبی آن برای حرکت شاورهای مزارع ماهی در قفس از سوی شیلات گلستان آغاز شده و عملیات فعلی در کانال آشور هیچ ارتباطی با این پروژه‌ها ندارد، موارد منظور شده در خبر مذکور غیرواقع و اساساً کذب است.

اظهارات استاندار

استاندار گلستان درخصوص آخرین وضعیت خلیج گرگان بر این اعتقاد است: «وضعیت فعلی خلیج گرگان ثمره ترک فعل‌های صورت‌گرفته در دهه‌های گذشته است که درصورت استمرار بی‌توجهی به تهدیدات فراروی این پهنه آبی، خلیج گرگان ظرف ۲ سال آینده خشک خواهد شد.» علی محمد زنگانه گفت: «سهیل در ارتباط آبی بین خزر و خلیج گرگان از جمله مصوبات ستاد ملی تالاب‌های کشور است که دستگاه‌های

اجرائی به پیاده‌سازی آن ملزم شده‌اند اما تا کنون از اجرای آن چشم‌پوشی شده است.» وی افزود: «اقدامات متعددی مانند رسوب‌برداری کانال‌های آبرسان بین خزر و خلیج گرگان، پمپاژ آب و عملیات تخلیه رسوبات به‌طور مطلق با مجوز و موافقت سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور ترسیم شده و برای احیای خلیج گرگان اجرایی می‌شود.» زنگانه ادامه داد: «شایان ذکر است حفر دایک برای ایجاد لایروبی و برداشت رسوبات از

دالان‌های آبی براساس نظرات محیط‌زیست طراحی شده است و پس از حضور معاونان سازمان حفاظت محیط‌زیست و مشاور ویژه رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست و در تعامل دوجانبه با سازمان بنادر و دریانوردی محل تخلیه رسوبات در دایک حفرشده جانمایی و مشخص شده است.» به گفته استاندار گلستان، تمام نقشه راه عملیات اجرایی شامل مدل رسوب‌برداری و شیوه تخلیه رسوبات بر مبنای اصول محیط‌زیست طرح‌ریزی و هیچ فرآیندی تهدیدکننده اکوسیستم‌های منطقه نیست.

اظهارات هماهنگی امور عمرانی

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری گلستان هم معتقد است: «تلاش‌ها و اقدامات صورت‌گرفته برای لایروبی خلیج گرگان فارغ از احیای اکوسیستم منطقه و ثمرات متعدد زیست‌محیطی نظیر جلوگیری از شکل‌گیری کانون‌های پرزگرد، در محدوده خلیج گرگان، دستاوردهای اجتماعی و اقتصادی متعددی هم در پی خواهد داشت.» سیدمحمدرضا سیدالنگی ادامه داد: «احیای خلیج گرگان علاوه بر رونق اقتصاد و گردشگری دریایی

عملیات نقشه‌برداری و هیدروگرافی در مناطق پیرامونی شمال جزیره آشوراده را در دستور کار قرار داد و مقرر شد کانال آشور به‌عنوان اولین کانال آبرسان بین خلیج گرگان و دریای خزر لایروبی شود.

قرمت و مدل لایروبی و محل تخلیه رسوبات با هماهنگی سازمان حفاظت محیط‌زیست ترسیم و به سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور ارجاع شد. در مورخه چهارم اردیبهشت‌ماه سال جاری روش اجرایی لایروبی کانال آشور در جلسه سازمان حفاظت محیط‌زیست بررسی و تأیید شد و در نهایت مورخ ۵ اردیبهشت‌ماه در ستاد ملی تالاب‌ها به ریاست دکتر مخبر، معاون اول رئیس‌جمهور تأیید و مقرر شد نمایندگان سازمان بنادر و محیط‌زیست با حضور در گلستان درخصوص نحوه عملیات اجرایی آن تصمیم‌گیری نهایی کنند.

دو روز بعد و در هفتم اردیبهشت‌ماه معاونان سازمان بنادر و محیط‌زیست با حضور میدانی در منطقه، محل رسوب‌برداری، محل حفر دایک و تخلیه رسوبات مشخص شد. موضوعی که حداکثر ملاحظات زیست محیطی و کمترین خسارت به زیستگاه‌های منطقه در آن منظور شد بود. جزئیات اجرای پروژه (محل دایک و تخلیه رسوبات) در جلسه‌دهم اردیبهشت‌ماه‌امسال با عنوان «ساماندهی مناطق چهارگانه سازمان حفاظت محیط‌زیست کل کشور» بررسی و موافقت آن به محیط‌زیست استان اعلام شده است.

|||

خب آنچه خواندید، پاسخ استانداری استان گلستان به گزارش «فرهیختگان» در ارتباط با ملاحظات زیست‌محیطی در لایروبی خلیج گرگان و کانال آشوراده بود. گزارشی که در آن «فرهیختگان» از مواضع کارشناسان، مسئولان و صاحب‌نظران محیط‌زیست استفاده کرد. همچنین نکات مهمی که باید در اقدامات آن‌ها که قرار است در آن منطقه انجام شود، لحاظ شود نیز در ادامه آن گزارش آورده شد. نکاتی که سازمان حفاظت محیط‌زیست اخیراً و در مکاتبه با مسئولان آنها را گوشزد می‌کند. اما متأسفانه مسئولان استانداری که بعد از انتشار فیلم‌نوع مواجهه استاندار گلستان با یکی از مسئولان محیط‌زیست استان در فضای مجازی منتشر شد تحت فشار هستند، طوری پاسخ داده‌اند که انکار کسی مخالفتی با لایروبی کانال آشوراده دارد یا اینکه این رسانه خود در مقام کارشناسی نقدی را وارد دانسته است. خبر، این‌طور نیست. هر آنچه در آن گزارش نوشته شد، همه نظرات کارشناسی و با سند و مدرکی بود که هم مسئولان محلی محیط‌زیست و هم مسئولان ملی به آن اصرار داشتند و نتیجه عدم توجه به آنها را هم قبل‌تر و در جریان لایروبی تالاب انزلی دیدیم که منجر به خشکی ۵۰ هکتار از آن سرزمین ملی و آن منطقه بگر شد. در آن گزارش هم به کرات ذکر کردیم که مخالفتی نه از سوی صاحب‌نظران و کارشناسان و نه مسئولان نسبت به لایروبی کانال آشوراده نیست، فقط نگرانی‌هایی نسبت به روش و مدل این اقدام وجود دارد و باید ملاحظات زیست‌محیطی رعایت شود. در این جوابیه ذکر شده که همه مراحل با نظارت و نظر مسئولان و متخصصان محیط‌زیستی درحال انجام است، این درحالی است که مسئولان محلی گاه اعتقاد دارند حتی اجازه‌رویت و نظارت فعالیت‌ها هم سلب شده و چنین امکانی برای آنها فراهم نیست. با این اوصاف، «فرهیختگان» پیگیر اقدامات انجام‌شده و فعالیت‌های احتمالی در این منطقه خاص و منبع ملی است و تا پایان این پیگیری را ادامه خواهد داد.